

Anna ja Aleks tabavad rahavõltsijad

Anna and Alex take on the banknote forgers

Anna un Aleksis ķer banknořu viltotājus

Ana ir Aleksas susiduria su banknotų padirbinėtojais

Анна и Алекс против распространителей фальшивых банкнот

Anna ja Aleks tabavad rahavöltsijad

Anna ja Aleks on klassikaaslased ja väga head sõbrad. Nad satuvad alati ohtlikesse seiklustesse ja nendega on juhtunud nii mõndagi põnevat. Kahepeale kokku on neil üsna palju kogemusi!

Anna: „Aleks, oota! Vaata, Priit on hädas.“

Aleks: „Jah, paistab, et tal on jama politseiga.“

Nad jälgivad teisel pool tänavat toimuvat. Tundub, et Priit ei saa üldse aru, mis toimub. Ta kinnitab kahele politseinikule: „Aga ma räägin teile tõtt. Keegi andis mulle selle raha ja mina maksin sellega. Ma ei

kahtlustanud midagi.“ Paistab, et seekord sekkuvad Anna ja Aleks millessegi tõsisesse. Anna pomiseb:

„Midagi on mäda. Ma arvan, et peaksime sinna minema ja välja uurima, mis toimub. Paistab, et elektroonikapoe

müüja on asjaga seotud. Vean

kihla, et tema kutsuski politsei.

Mis sa arvad, kas Priit tabati varguselt?”

Aleks: „Päris kindlasti on midagi mäda. Aga ma arvan, et asi on pangatähtedes, sest politseinik uurib neid vastu valgust. Loodetavasti ei ostnud Priit midagi võltsitud rahatähtede eest. Läki, püüame temaga rääkida.“

Priit: „Te peate mind aitama! Mul pole aimugi, mis toimub. Vanemad löövad mu maha, kui teada saavad, et mul on politseiga jama. Aga ma ei ole midagi teinud! Kaarel Kelm andis mulle raha ja palus, et ma tema eest poes käiksin. Kaarel on üks mu sõber, kellega ma Internetis tuttavaks sain. Ta on hästi tore. Aitan tal linna tundma õppida, sest ta pole siitkandist pärit.”

Anna on hetke sõnatu ja purskab siis: „Mida sa ometi räägid, Priit! Kas sulle ei tundunud veidi imelik, et võhivõoras annab sulle lihtsalt niisama raha?”

Priit: „Ei, miks oleks pidanud? Osutasin talle teene ja tema pidi mulle maksma. Tegin seda ainult korra ja ma ei arvanud, et see on ohtlik. Kaarel andis mulle kaks 50-eurost rahatähte, et ostaksin talle MP4-mängija. Pidin ainult talle MP4-mängija ja ülejäänud raha viima. Vastutasuks lubas ta maksta mulle viis eurot.”

Anna ja Aleks selgitavad sõbrale, et teda on ninapidi veetud, sest pangatähed on arvatavasti võltsitud. See oli salakaval plaan: vastutasuks võltsitud pangatähtede eest saaks Kaarel Kelm ehtsad euro pangatähed ja müündid, rääkimata veel MP4-mängijast! Anna ja Aleks näevad, et Priit on omadega plindris ning otsustavad talle appi tulla.

Politsei abiga seavad nad Kaarel Kelmile löksu, sest kardavad, et mees võib veenda ka teisi noori kasutama võltsitud pangatähti. Lisaks kahtlustab politsei, et asja taga on suurem kuritegelik organisatsioon, kes kasutab teismelisi selleks, et lasta ringlusse võltsitud pangatähti.

Politseiga koostöös õnnestub Annal ja Aleksil Kaarel Kelm Interneti jututoas üles leida. Otsekohe veenab mees neid kulutama oma võltsitud pangatähti ja lepib nendega kohtumise kokku.

Kui Anna ja Aleks Kaarliga kokku saavad, palub too neil endale midagi osta ja annab neile raha. Nüüd võtab Anna rahakotist ehtsa rahatähe ja võrdleb seda rahadega, mille andis neile mees. „Aga need on ju võltsitud!” hüüatab ta. Kaarel Kelm mõistab, et ta on vahele võetud ja jookseb minema.

Õnneks on politseinikud läheduses. Nood sööstavad tegevusse ja asuvad kurikaela jälitama. Kui Kaarel kinni püütakse, tekib kähmlus. Anna ja Aleks hingavad kergendunult, kui politseinikud mehe käed raudu panevad.

Pärast seda seiklust annab Euroopa Keskpank Annale ja Aleksile autasu.

Anna: „Suur aitäh, aga see oli politsei, kes võltsijad peatas. Meie ainult juhtisime nad õigetele jälgedele.”

Aleks: „Ennekõike tahtsime aidata Priitu, kes oli sattunud Kaarel Kelmi vandenõu lõksu. Õnneks istub Kelm nüüd trellide taga.”

Pärast autasustamist saavad Anna ja Aleks Priiduga kokku Euroopa Keskpanga korraldatud euro pangatähtede ja müntide näitusel.

Priit: „Veel kord aitäh. Olete tõelised sõbrad! Kuulsin, et Kaarel Kelm tunnistas kõik üles ja et võltsitud pangatähti trükkinud ebaseaduslik trükikoda on kinni pandud.”

Anna: „Vau! See on hea uudis! Kirjutan sellest koolilehes.”

Aleks: „Tead, Priit, sinust oli väga rumal mässida end sellisesse idiootsesse plaani. Võltsitud pangatähte on ju lihtne ära tunda. Ja pealegi oleksid sa pidanud Kaarel Kelmiga ettevaatlikum olema. Mõnikord võib Internetis halbade inimeste otsa sattuda. Seda teab ju igaüks!”

Anna: „Ära ole nii ebaõiglane, Aleks. Kõik teevad vigu.”

Priit: „Jepp, seda minuga enam ei juhtu. Nüüd ma tean, et võltsitud pangatähtede kasutamine on seadusevastane ja võib olla ohtlik!”

Lugenud näitusel esitatud teavet euro pangatähtede ja müntide kohta, ütleb Anna: „Vaadake! Väga lihtne on kindlaks teha, kas euro pangatäht on ehtne või ei ole. Peate lihtsalt kontrollima kolme turvaelementi. Eksida ei ole võimalik! Alustage pangatähe katsumisest. See peab olema krobeline tekstuuriga ja teatud kohtades paksem. Järgmiseks kontrollige vesimärki, ja siis hologrammi.”

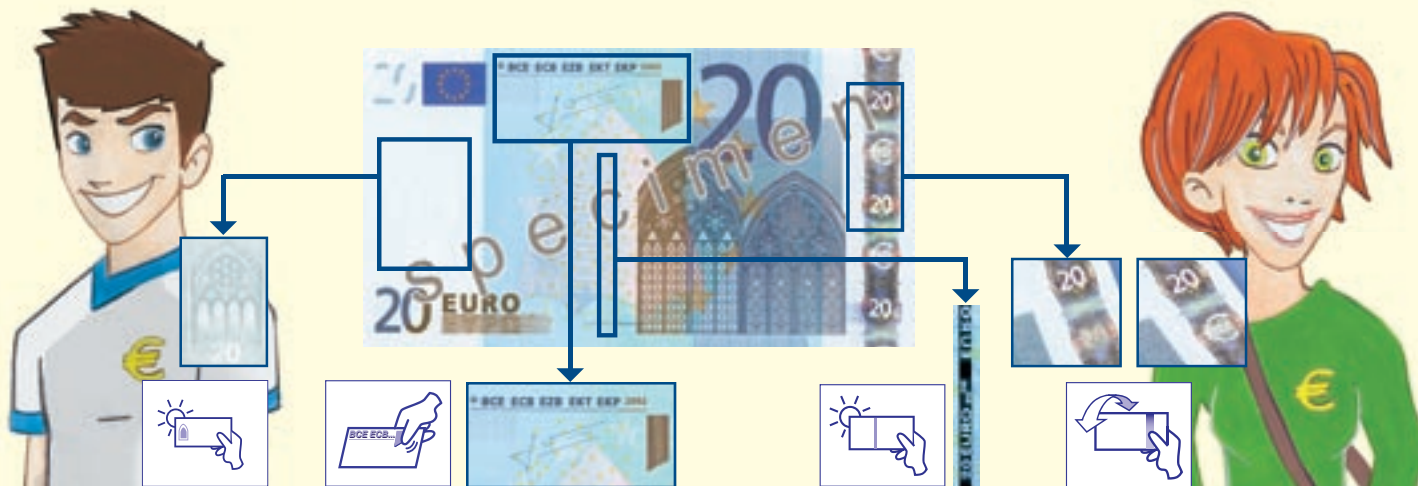
Aleks: „Anna, ära räägi meiega, nagu oleksime eksperdid. Äkki võiksid selle teadlasejutu eesti keelde tõlkida? Kuidas sa aru said, et Kaarel Kelmi pangatähed on võltsitud, kui vaatasid neid vastu valgust?”

Anna: „Kontrollisin vesimärki. Vesimärke on pangatähtede valgel osal kasutatud juba tükk aega. Vaata hoolikalt. Hoides rahatähte vastu valgust, ilmuvad nähtavale pangatähe kujundust kordav kujutis ja nimiväärtus. Vaadates näiteks 50-eurost pangatähte vastu valgusallikat, näed sa renessanss-stiilis akent ja numbrit 50.”

Priit: „Lahe! Sa oled ju lausa detektiiv! Aga mis värk selle renessanssiga on?”

Anna: „Oh, vabandust, unustasin mainida, et kõigil seitsmel euro pangatähel on kujutatud erinevaid Euroopa arhitektuuristile muistsetest aegadest kuni tänapäevani välja.”

Aleks ja Priit: „Nüüd läks asi küll liiga keeruliseks!”

Vesimärk

Nähtavale ilmub rahatähe motiivi ja nimiväärtusega kujutis.

Pangatähe paber

Paber tundub krobeline ja tugev ning mõnes kohas paksem.

Turvaniit

Nähtavale ilmub tume riba.

Hologramm

Nähtavale ilmuvad pangatähe nimiväärtus, euro sümbol „€“ ja akna kujutis.

Anna: „Ah, lõpetage ära! Pangatähti kontrollida on imelihtne. Sa vaatad pangatähe põhikujundust ja kontrollid, kas see kordub vesimärgil.“

Aleks: „Ja mis selle hologrammiga on?“

Anna: „Kas oled märganud läikivat hõbedast osa pangatähel? See ongi hologramm. Vaata, mis juhtub, kui sa kallutad pangatähte mõned korrad edasi-tagasi. Ei, mitte nii! Ära vehi sellega – kalluta õrnalt! Kas näed, kuidas euro sümbol vaheldub pangatähe nimiväärtusega?“

Priit: „Ah jaa! Pärast seda lugu Kaarliga pööran ma pangatähtedele kindlasti rohkem tähelepanu! Lõppude lõpuks ei olegi see ju nii raske.“

Tänuavaldused: Käesolev lugu pandi kirja Frankfurdi Euroopa Kooli Prantsuse osakonna (SFI, lend 2007–2008) kaasabil. Tahaksime väga tänada õpilasi loomingulisuse ja selle eest, et nad panid loo ümber oma sõnadesse. Samuti sooviksime tänada Frankfurdi Euroopa Kooli õpetajaid ja juhtkonda toetuse eest meie kangelaste Anna ja Aleksi uue seikluse ellukutsumisel.

Anna and Alex take on the banknote forgers

Anna and Alex are classmates and really good friends. They are always getting caught up in hair-raising adventures, and lots of exciting things have happened to them. Between them, they have quite a bit of experience!

Anna: "Alex, stop! Look over there. I think Philip is in trouble."

Alex: "Yeah, you're right. It looks like he's got a problem with the police." They watch what is happening from across the street. Philip doesn't seem to have a clue what is going on and is saying to two police officers, "But, I'm telling you the truth. Someone gave me this money and I used it. I didn't suspect anything."

This time, it looks as if they are about to get involved in something serious. Anna mutters, "Something's up."

I think we should go over and find out what's happening. It looks like the shop assistant from the electronics store is getting involved. I bet it was him

that called the police. Do you think Philip has been caught stealing?"

Alex: "Something's definitely up."

But I think it's the banknotes that are the problem, because the police officer is examining them against the light. I hope Philip didn't buy anything using fake banknotes. Let's try and have a word with him."

Philip: "You've got to help me! I've no idea what's going on. My parents are going to kill me if they find out that I'm in trouble with the police. But I didn't do anything dodgy! Billy Foxham gave me some cash and asked me to do some shopping for him. Billy's a friend of mine. I met him on the internet. He's really nice. I'm helping him find his way about town, as he isn't from around here."

Anna is speechless for a second or two, and then bursts out, "What on earth are you talking about, Philip! Didn't you find it a bit weird that a total stranger just gave you money like that?"

Philip: "No, why should I have? I did him a favour and he was going to pay me. I only did it once, and I didn't think it would be dangerous. Billy gave me two €50 notes to buy him an MP4 player. All I had to do was bring him back the MP4 player and the change. In return, he promised to pay me €5."

Anna and Alex explain to their friend that he has been taken for a ride, as the banknotes must be fake. It was a cunning plan: in exchange for the fake banknotes, Billy Foxham would receive genuine euro notes and coins as change, not to mention an MP4 player! Anna and Alex can see that Philip is in a sticky situation and decide to come to his rescue.

With the help of the police, they prepare a trap for Billy Foxham, because they are worried that he might persuade other young people to use fake banknotes. What's more, the police suspect that a large criminal organisation is behind this use of teenagers to put fake banknotes into circulation.

Working together with the police, Anna and Alex manage to find Billy Foxham in an internet chatroom. He wastes no time in persuading them to spend his fake banknotes and arranges to meet them.

When Anna and Alex meet up with Billy, he asks them to buy something for him and gives them some money. Instead, Anna takes a genuine banknote out of her purse and compares it with the ones he has given them.

"But these are fake!", she exclaims. Billy Foxham realises that he has been tricked and runs off.

Fortunately, the police are nearby. They leap into action and chase after him. There is a scuffle when they catch him. Anna and Alex breathe a huge sigh of relief as the police handcuff him.

After this adventure, Anna and Alex are awarded a prize by the European Central Bank.

Anna: *"Thank you very much, but it was the police who stopped the counterfeiters. We just set them on the right track."*

Alex: *"Most of all, we wanted to help Philip, who had been taken in by Billy Foxham's plotting. As for him, thankfully, he's behind bars now."*

Following the award ceremony, Anna and Alex catch up with Philip at the exhibition on euro banknotes and coins organised by the European Central Bank.

Philip: *"Thanks again. You're real mates! I heard that Billy Foxham confessed to everything and that the illegal printing works producing the fake banknotes has been closed down."*

Anna: *"Wow! That's big news! I'm going to write about it in the school magazine."*

Alex: *"You know, Philip, it was really stupid of you to get involved in such an idiotic crime. It's really easy to spot a counterfeit euro banknote. What's more, you should have been more wary of Billy Foxham. Sometimes you can meet bad people on the internet. Everyone knows that!"*

Anna: *"Don't be so unfair, Alex. We all make mistakes."*

Philip: *"Yeah, that's for sure. I learned the hard way that using fake banknotes is against the law and can be dangerous!"*

After reading the information on the euro banknotes and coins displayed at the exhibition, Anna says, "Look! It's easy to tell whether or not a euro banknote is genuine. You just have to check three security features. You can't go wrong! You start by feeling the banknote. It must have a crisp texture and be thicker in certain places. Next, you check the watermark, and then the hologram."

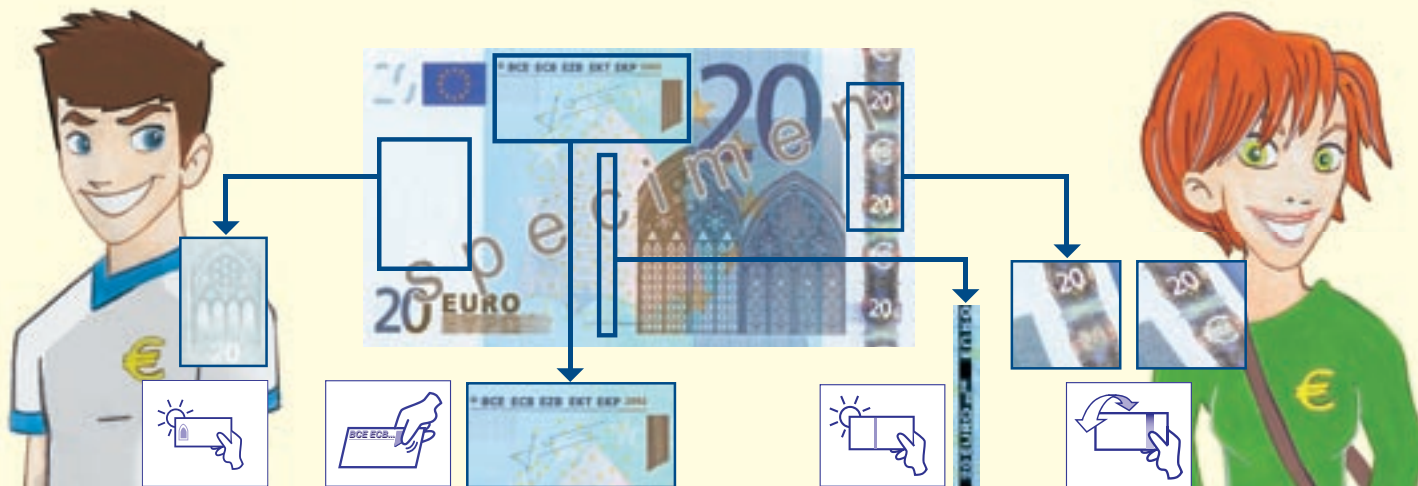
Alex: "Anna, stop talking to us as if we were experts. Can you explain that gobbledegook in English, please? How did you tell that Billy Foxham's banknotes were fakes by holding them up to the light?"

Anna: "I was checking the watermark. Watermarks have been used for a long time in the white part of banknotes. Look closely. When you hold it up to the light, a ghost image of the main design on the banknote and the value of the banknote appear. For example, when you hold a €50 note against a light source, you can see a Renaissance-style window and the figure 50."

Philip: "Cool! Quite the private detective, aren't you! But what's with all this 'Renaissance' stuff?"

Anna: "Oh, sorry. I forgot to mention that all seven euro banknotes feature different European architectural styles from ancient times through to today."

Alex and Philip: "You've gone way over our heads, now!"

Watermark

A shadow-like image and the value become visible.

Feel of the paper

The paper feels crisp, firm and thicker in some parts.

Security thread

A dark line becomes visible.

Hologram

The value and the "€" symbol or a window appear.

Anna: "Oh, come on! It's a piece of cake to check these banknotes. You look at the main design on the note and check to see whether it is repeated in the watermark."

Alex: "And what about the hologram?"

Anna: "Have you noticed the shiny, silver-coloured part of the note? That's the hologram. Watch what happens when you tilt the banknote back and forth a few times. No, not like that! Don't wave it all over the place - do it gently! Can you see how the picture shifts between the "€" symbol and the value of the banknote?"

Philip: "Oh yeah! I reckon that, after this little adventure, I'll also be paying a lot closer attention to euro banknotes! It's not that hard, after all."

Acknowledgements: This story was written with the assistance of the French Section of the European School Frankfurt (SFI – class 2007–08). The translation was reviewed by English-speaking students. We would like to say a big "thank you" to the students for their creativity and for putting the story into their own words. We should also like to thank the teachers and management at the ESF, who supported us in bringing to life a new adventure for our heroes, Anna and Alex.

Anna un Aleksis ķer banknošu viltotājus

Anna un Aleksis ir klasesbiedri un īsti draugi. Viņi vienmēr iekļūst elpu aizraujošās situācijās un pieredzējuši daudz neparasta. Kopā viņi tiešām daudz piedzīvojuši!

Anna: *"Aleksi, pagaidi! Paskaties! Man liekas, Filipam ir nepatīkšanas."*

Aleksis: *"Jā, tev taisnība. Šķiet, viņam ir saķeršanās ar policiju."* Viņi no ielas pretējās puses vēro notiekošo. Izskatās, ka Filipam nav ne jausmas, kas notiek, un viņš skaidro policistiem: *"Bet es nemeloju! Kāds man to naudu iedeva, un es ar to maksāju. Man nebija nekādu aizdomu."*

Liekas, ka šoreiz lieta būs nopietna. Anna nomurmina: *"Kaut kas nav labi. Domāju, ka mums jāiet un jānoskaidro, kas notiek. Šķiet, ka tūlīt iejauksies arī pārdevējs no elektropreču veikala. Varu derēt, ka viņš izsauca policiju."*

Domā, ka Filipu pieķēra zādzībā?"

Aleksis: *"Kaut kas noteikti atgadījies. Tomēr man liekas, ka kaut kas nav kārtībā ar banknotēm, jo policists tās pēta, turot pret gaismu. Ceru, ka Filips neiepirkās, lietojot viltotas banknotes. Ejam! Mēģināsim parunāt ar viņu."*

Filips: "Palīdziet man! Man nav ne jausmas, kas notiek. Senči mani nositīs, ja uzzinās, ka esmu saķēries ar policiju. Bet es neko sliktu nedarīju! Toms iedeва man drusku naudas un lūdza šo to nopirkt. Toms ir mans draugs. Mēs iepazīnāmies internetā. Tiešām foršs džeks. Es viņam palīdzu orientēties pilsētā, jo viņš nav vietējais."

Anna uz mirkli zaudē valodu, un tad viņai izsprūk: "Beidz runāt muļķības, Filip! Vai tev nešķita dīvaini, ka pilnīgi svešs cilvēks tev vienkārši tāpat iedod naudu?"

Filips: "Nē, kāpēc gan? Es viņam izlīdzēju, un viņš man par to taisījās samaksāt. Es to darīju tikai vienreiz un nedomāju, kas tas būs bīstami. Toms iedeва man divas 50 euro banknotes, lai nopērku viņam MP4 plejeri. Man bija tikai jāaiznes viņam MP4 plejeris un atlikums. Par to viņš man apsolīja piecus euro."

Anna un Aleksis skaidro draugam, ka viņš ir piemulķots, jo banknotes noteikti ir viltotas. Plāns bija viltīgs – viltoto banknošu vietā Toms Lapsa kā atlikumu saņemtu īstas euro banknotes un monētas, par MP4 plejeri nemaz nerunājot! Anna un Aleksis saprot, ka Filips iekūlies nepatikšanās, un nolēmj viņam palīdzēt.

Ar policijas palīdzību viņi sagatavo lamatas Tomam Lapsam, jo baidās, ka viņš varētu pierunāt arī citus jauniešus iepirkties, izmantojot viltotas banknotes. Turklāt policijai ir aizdomas, ka liela noziedzīga organizācija izmanto pusaudžus, lai laistu apgrozībā viltotas banknotes.

Kopā ar policiju Annai un Aleksim izdodas interneta čātā atrast Tomu Lapsu, kas, laiku lieki netērējot, pierunā viņus norēķināties ar viltotajām banknotēm un norunā tikšanos.

Kad Anna un Aleksis satiekas ar Tomu, viņš lūdz nopirkt kādu lietu un iedod naudu. Taču Anna izņem no maciņa īstu banknoti un salīdzina ar Toma iedotajām. "Bet tās taču ir viltotas!" viņa iesaucas. Toms Lapsa saprot, ka ir pieķerts, un bēg.

Par laimi, tuvumā ir policija. Tā sāk dzīties pakal Tomam. Kad policisti viņu noķer, izceļas kautiņš. Anna un Aleksis atviegloti nopūšas, kad policisti uzliek Tomam roku dzelžus.

Pēc šā piedzīvojuma Anna un Aleksis saņem Eiropas Centrālās bankas apbalvojumu.

Anna: *"Liels paldies, bet faktiski jau policija apturēja šos naudas viltotājus. Mēs tikai norādījām pareizo virzienu."*

Aleksis: *"Vairāk par visu mēs gribējām palīdzēt Filipam, kas bija iesaistīts Toma Lapsas mahinācijās. Toms, par laimi, tagad ir aiz restēm."*

Pēc balvu pasniegšanas Anna un Aleksis pievienojas Filipam Eiropas Centrālās bankas rīkotajā euro banknošu un monētu izstādē.

Filips: *"Vēlreiz paldies! Jūs tiešām esat īsti draugi! Dzirdēju, ka Toms Lapsa visā atzinies un nelegālā naudas spiestuve, kur drukāja viltotās banknotes, ir likvidēta."*

Anna: *"Super! Tā tiešām ir laba ziņa! Es par šo notikumu uzrakstīšu skolas avīzē."*

Aleksis: *"Zini, Filip, tiešām bija stulbi iepīties tik mulķīgā noziegumā. Ir taču tik viegli atpazīt viltotu euro banknoti. Tev vajadzēja būt daudz uzmanīgākam, kad iepazīnies ar Tomu Lapsu. Internetā dažkārt sastopami cilvēki ar ļauniem nodomiem. To taču zina visi!"*

Anna: *"Neesi nu tik netaisnīgs, Aleksi. Ikviens var kļūdīties."*

Filips: *"Jā, tā nu ir. Man nācās mācīties no savām kļūdām. Tagad zinu, ka norēķināties ar viltotām banknotēm ir pretlikumīgi un bīstami."*

Izlasījusi izstādē informāciju par euro banknotēm un monētām, Anna saka:
"Skatieties! Ir taču tik vienkārši noteikt, vai euro banknote ir īsta. Jums tikai jāpārbauda trīs pretviltšanas elementi. Kļūdīties nav iespējams! Vispirms aptaustiet banknoti. Tās faktūrai jābūt stingrai un dažās vietās mazliet biežākai. Pēc tam pārbaudiet ūdenszīmi un tad – hologrammu."

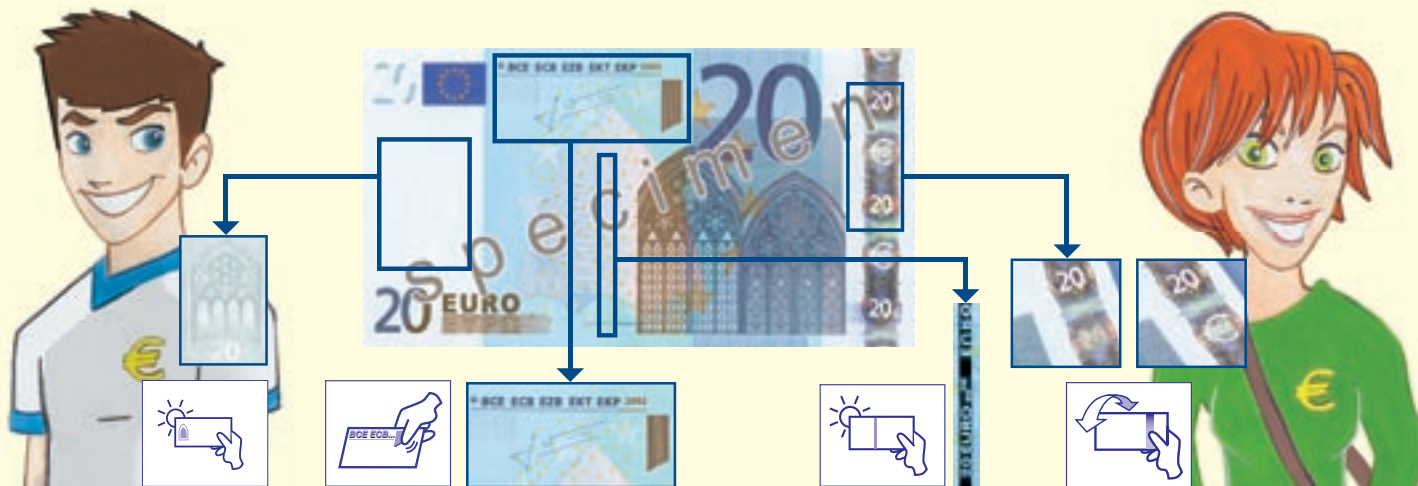
Aleksis: *"Anna, nerunā ar mums tā, it kā mēs būtu eksperti! Pārtulko, lūdzu, to penteri cilvēkiem saprotamā valodā. Kā tu, turot Toma Lapsas banknotes pret gaismu, noteici, ka tās ir viltotas?"*

Anna: *"Es pārbaudīju ūdenszīmi. Banknošu baltajā daļā ūdenszīmes izmanto jau sen. Apskatiet banknoti tuvāk. Turot banknoti pret gaismu, redzams blāvs galvenā motīva attēls un banknotes vērtība. Piemēram, apskatot pret gaismu 50 euro banknoti, var redzēt renesanses stilā veidotu logu un skaitli "50"."*

Filips: *"Forši! Ko neteiksi, īsts privātdetektīvs! Kas tā par renesansi?"*

Anna: *"Ak, piedodiet! Aizmirsu pateikt, ka uz visām septiņām euro banknotēm attēloti dažādu Eiropas arhitektūras stilu elementi, sākot no senajiem laikiem līdz pat mūsdienām."*

Aleksis un Filips: *"Nu tas jau sniedzas pāri mūsu saprašanai!"*

Ūdenszīme

Redzams ēnai līdzīgs attēls un banknotes vērtība.

Papīra pārbaude ar tausti

Banknotes papīrs nav gluds, tas ir stingrs un vietām diezāks.

Pretviltošanas josla

Kļūst redzama tumša līnija.

Hologramma

Kļūst redzama banknotes vērtība un euro simbols vai logs.

Anna: "Liecieties taču mierā! Banknošu pārbaude ir tīrā bērnu spēlīte. Apskatiet zīmējumu uz banknotes un tad pārlicinieties, vai tas atkārtojas ūdenszīmē."

Aleksis: "Un kas tur bija ar to hologrammu?"

Anna: "Vai esat pamanījuši spīdīgo sudraboto līniju uz banknotes? Tā ir hologramma. Paskatieties, kas notiek, ja jūs vairākas reizes pagrozāt banknoti turp un atpakaļ. Nē, ne jau tā! Ne jau tik strauji – groziet lēnām! Vai redzat, kā attēls mainās, – pārmaiņus var saskatīt vai nu euro simbolu, vai banknotes vērtību?"

Filips: "Tiešām! Laikam pēc šā mazā piedzīvojuma es daudz rūpīgāk aplūkošu banknotes! Galu galā tas nemaz nav tik grūti."

Pateidība. Šis stāsts sarakstīts ar Frankfurtes Eiropas skolas (European School Frankfurt) franču plūsmas (2007./2008. mācību gada SFI klases) atbalstu. Vēlamies izteikt lielu pateicību skolēniem par viņu radošumu un stāsta "ietērpšanu" savos vārdos. Vēlamies pateikties arī Frankfurtes Eiropas skolas skolotājiem par sniegto atbalstu mūsu varoņu – Annas un Alekša – jaunā piedzīvojuma tapšanā.

Ana ir Aleksas susiduria su banknotų
padirbinėtojais

Ana ir Aleksas mokosi vienoje klasėje ir yra tikrai geri draugai. Jie nuolat įsivelia į pašėlusius nuotykius ir jiems yra nutikę begalė įdomių dalykų. Juodu jau tiek daug patyrė kartu!

Ana: „Aleksai, palauk! Pažiūrėk tenai. Atrodo, kad Filipas pateko į bėdą.“

Aleksas: „Taip, tu teisi. Panašu, kad jis turi reikalų su policija.“ Iš kitos gatvės pusės jiedu stebi, kas vyksta. Atrodo, kad Filipas visiškai nesupranta, kas darosi ir dviem policininkams sako: „Bet aš jums sakau teisybę. Vienas vyrukas man davė šiuos pinigus, ir aš juos panaudojau. Nieko net neįtariau.“

Atrodo, kad jie tuoj įsivels į rimtą reikalą. Ana sumurma: „Čia kažkas vyksta. Manau, kad turėtume prieiti ir išsiaiškinti. Atrodo, kad pardavėjas iš elektronikos prekių parduotuvės irgi su tuo susijęs. Galiu lažintis, kad tai jis iškvietė policiją. Ar manai, kad Filipą sugavo vagiant?“

Aleksas: „Tikrai čia kažkas vyksta. Bet manau, kad tai susiję su banknotais, nes policininkas apžiūrinėja juos prieš šviesą. Tikiuosi, kad Filipas nieko nepirko už padirbtus banknotus. Pabandykim pasikalbėti su juo.“

Filipas: „Turite man padėti! Visiškai nesuprantu, kas čia darosi. Mane tėvai užmuš, jei sužinos, kad turiu nemalonumų su policija. Bet aš nepadariau nieko blogo! Bilis Fokshamas davė man šiek tiek grynųjų ir paprašė jam šį bei tą nupirkti. Bilis – mano draugas. Aš su juo susipažinau internete. Jis tikrai šaunus. Padedu jam susigaudyti mieste, nes jis nevietinis.”

Keliom sekundėms Ana netenka žado, o paskui pratrūksta: „Ką tu čia dabar šneki, Filipai! Nejaugi tau nepasirodė nė truputėlio keista, kad visiškai nepažįstamas žmogus tau tiesiog taip davė pinigų?”

Filipas: „Ne, o kodėl turėtų būti keista? Aš jam padariau paslaugą, ir jis ketino man sumokėti. Aš tai padariau tik vieną kartą ir nemaniau, kad tai bus pavojinga. Bilis davė man du 50 eurų banknotus, kad nupirkčiau jam MP4 grotuvą. Turėjau tik atnešti jam grotuvą ir grąžą. Už tai jis man pažadėjo sumokėti penkis eurus.”

Ana ir Aleksas paaiškina draugui, kad jį apmulkino, nes banknotai greičiausiai padirbti. Tai buvo suktas planas: už padirbtus banknotus Bilis Fokshamas gautų grąžą tikrais eurų banknotais ir monetomis, jau nekalbant apie MP4 grotuvą. Ana ir Aleksas supranta, kad Filipas pateko į keblią padėtį ir nusprendžia jam padėti.

Su policijos pagalba jie paruošia spąstus Biliui Fokshamui, nes nerimauja, kad Bilis gali įkalbėti kitus jaunas žmones panaudoti padirbtus banknotus. Be to, policija įtaria, kad po sumanymu paleisti padirbtus banknotus į apyvartą, įtraukiant į tai paauglius, slepiasi nusikalstama grupuotė.

Veikiant išvien su policija, Anai ir Aleksui pavyksta surasti Bilį Fokshamą vienoje iš interneto pokalbių svetainių. Jis greitai juos įtikina išleisti padirbtus banknotus ir susitaria susitikti.

Kai Ana ir Aleksas susitinka su Biliu, šis paprašo jam kai ką nupirkti ir duoda šiek tiek grynųjų. Tačiau Ana išsitraukia iš piniginės tikrą banknotą ir palygina jį su tuo, kurį jiems davė Bilis. „Bet jie juk padirbti!“, sušunka Ana. Bilis Fokshamas supranta, kad jį apgavo ir nubėga.

Laimei, policininkai buvo netoliese ir nedelsdami puola jį vyti. Kai jį sučiumpa, įvyksta muštynės. Ana ir Aleksas lengviau atsikvepia, kai policininkai Biliui uždeda antrankius.

Po šio įvykio Europos centrinis bankas Anai ir Aleksui įteikia prizą.

Ana: „Labai ačiū, bet banknotų padirbinėtojus sustabdė policija. Mes tik nukreipėm juos teisinga linkme.“

Aleksas: „Mes tai norėjome padėti Filipui, kurį Bilis Fokshamas įvėlė į savo planą. Visa laimė, kad dabar Bilis sėdi už grotų.“

Po apdovanojimo ceremonijos Ana ir Aleksas pasiveja Filipą parodoje apie eurų banknotus ir monetas, kurią suorganizavo Europos centrinis bankas.

Filipas: „Dar kartą ačiū. Jūs – tikri draugai! Girdėjau, kad Bilis Fokshamas dėl visko prisipažino, o nelegali spaustuvė, kurioje buvo gaminami padirbti banknotai, jau uždaryta.“

Ana: „Oho! Puikios naujienos! Parašysiu apie tai mokyklos laikraštyje.“

Aleksas: „Žinai, Filipai, tikrai kvailai pasielgei, kad įsivėlei į tokį idiotišką nusikaltimą. Iš tiesų tai labai lengva atpažinti padirbtą eurų banknotą. Be to, reikėjo pasisaugoti Bilio Fokshamo. Internetė kartais galima susipažinti ir su blogais žmonėmis. Visi tai žino!“

Ana: „Aleksai, nebūk toks griežtas. Visi klysta.“

Filipas: „Tai jau tikrai taip. Per savo kvailumą sužinojau, kad įstatymai draudžia naudoti padirbtus banknotus. Be to, tai gali būti pavojinga!“

Parodoje perskaičiusi visą
informaciją apie eurų
banknotus ir monetas,
Ana sako: „*Žiūrėkit! Visai
paprasta atpažinti, ar
eurų banknotas tikras,
ar ne. Tereikia patikrinti
tris apsaugos požymius.
Tikrai nesuklysit! Pirmiausia
pačiupinėkit banknotą. Jis
turėtų šiuždėti, o kai kuriose
banknoto vietose popierius turėtų būti
storesnis. Tada reikia patikrinti vandens ženklą,
o paskui – hologramą.*“

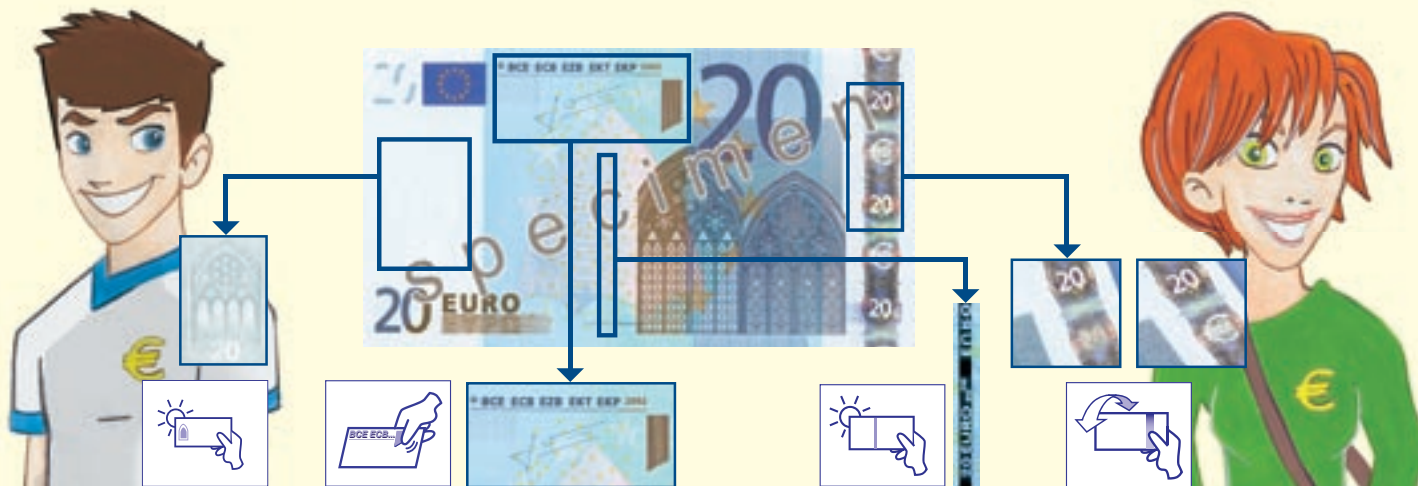
Aleksas: „*Ana, gana su mumis kalbėti taip, tarsi būtume specialistai. Gal gali paaiškinti šitą abrakadabra
lietuviškai? Kaip supratai, kad Bilio Fokshamo banknotai buvo padirbti, pakėlus juos prieš šviesą?*“

Ana: „*Aš tikrinau vandens ženklą. Jau ilgą laiką vandens ženklai naudojami banknotų šviesiojoje dalyje. Pažiūrėkit
atidžiai: kai pakeli banknotą prieš šviesą, matyti blankus banknoto pagrindinio motyvo atvaizdas ir banknoto vertės
skaičius. Pavyzdžiui, pakėlus prieš šviesą 50 eurų banknotą, matosi Renesanso stiliaus langas ir skaičius 50.*“

Filipas: „*Jėga! Tu – tikra privati detektyvė! O kaip su tuo Renesansu?*“

Ana: „*Oi, atsiprašau! Pamiršau pasakyti, kad ant visų septynių eurų banknotų pavaizduoti skirtingi Europos
architektūros stiliai, nuo senų laikų iki šių dienų.*“

Aleksas ir Filipas: „*Tai jau ne mūsų galvoms!*“

Vandens ženklas

Matosi blankus atvaizdas ir vertės skaičius.

Banknotų popierius

Popierius šiugžda, yra standus. Kai kuriose vietose popierius yra storesnis.

Apsauginis siūlelis

Matosi tamsi linija.

Holograma

Matosi vertės skaičius ir simbolis € arba langas.

Ana: „Nieko čia tokiol! Vieni juokai patikrinti šiuos banknotus. Pasižiūri, koks pagrindinis motyvas pavaizduotas ant banknoto ir patikrini, ar jis matyti ir vandens ženkle.“

Aleksas: „O kaip dėl hologramos?“

Ana: „Ar pastebėjai ant banknoto blizgančią sidabro spalvos dalį? Tai ir yra holograma. Žiūrėk, kas vyksta, kai kelis kartus pakreipi banknotą į vieną ir į kitą pusę. Ne, ne taip! Nemojuok juo taip – pakreipk iš lėto! Matai, kaip keičiasi vaizdas – simbolis € virsta banknoto vertės skaičiumi?“

Filipas: „O, taip! Manau, kad po šio nedidelio nuotykio aš taip pat gerokai atidžiau žiūrėsiu į eurų banknotus! Juk tai ne taip ir sunku.“

Padėka: Ši istorija parašyta padedant Europos mokyklos Frankfurte prancūzų skyriui (SFI – 2007–2008 m. klasė). Labai dėkojame mokiniams už jų kūrybiškumą ir už tai, kad padėjo šią istoriją papasakoti savo žodžiais. Taip pat norėtume padėkoti Europos mokyklos Frankfurte mokytojams ir vadovybei, kurie padėjo mums sukurti naują mūsų veikėjų, Anos ir Alekso, nuotykį.

*Анна и Алекс против распространителей
фальшивых банкнот*

Анна и Алекс – одноклассники и хорошие друзья. С ними всегда происходят захватывающие приключения. Вместе они попадали в самые разные переделки. Короче, повидали они всякого!

Анна: *«Алекс, стой! Посмотри-ка туда. По-моему, там что-то случилось с Филиппом.»*

Алекс: *«Ну, да. Он, кажется, попался полиции.»*

Они вместе наблюдают, что происходит на другой стороне улицы. У Филиппа вид растерянный, он совсем не понимает, что происходит, и говорит двум полицейским: *«Но я же вам правду говорю! Мне эти деньги дали, ну я ими и расплатился. Я ничего не знаю!»*

Похоже, дело серьёзное. Анна говорит: *«Что-то тут не так. Надо пойти и посмотреть, что там такое. Там,*

кажется, замешан продавец из магазина электроники. Наверное, он и вызвал полицию. Как ты думаешь, Филипп пытался что-нибудь украсть?»

Алекс: *«Точно что-то не так. Но, по-моему, там дело в деньгах. Видишь, полицейский смотрит на просвет бумажки? Неужели Филипп пытался что-то купить за фальшивые деньги? Пойдем, попробуем поговорить с ним.»*

Филипп: «Ребята, помогите мне! Я ничего не понимаю. Меня родители убьют, если узнают, что меня забрали в полицию. Но я же ничего плохого не делал! Стас Лисицкий дал мне деньги и попросил ему кое-что купить в магазине. Стас мой друг. Я с ним познакомился по интернету. Он хороший. Я ему помогаю сориентироваться в городе, потому что он сам не местный.»

Анна сначала от удивления не может найти слов, а потом её прорывает: «Да ты что, Филипп, с ума сошел? Тебе не показалось странным, что незнакомый человек ни с того, ни с сего вдруг дал тебе деньги?»

Филипп: «Нет, а чего тут странного? Я ему должен был помочь, а он мне за это обещал заплатить. Я только один раз, что в этом плохого?»

Стас дал мне две бумажки по 50 евро и попросил купить ему MP4-плеер. Мне только и нужно было, что принести ему плеер и сдачу. А он мне за это обещал пять евро.»

Анна и Алекс объясняют своему другу, что его обманул мошенник, и что купюры, видимо, фальшивые. Это был хитрый план: в обмен на свои фальшивки Стас Лисицкий бы получил сдачу настоящими евробанкнотами и монетами, да еще и плеер! Анна и Алекс понимают, что их друг попал в скверную историю, и решают его выручить.

С помощью полицейских они готовят ловушку для Стаса Лисицкого, потому что иначе он сможет уговорить других ребят помочь ему сбывать фальшивые деньги. А полиция вообще подозревает, что за попытками привлечь подростков к распространению поддельных банкнот стоит крупная преступная организация.

С помощью полиции Анна и Алекс находят Стаса Лисицкого в интернет-чате. Он сразу начинает их уговаривать помочь ему что-то купить на его фальшивые деньги. Они договариваются о встрече.

Анна и Алекс встречаются со Стасом, он просит их сделать за него покупки и дает деньги. Но Анна достает из кошелька настоящую купюру и сравнивает ее с купюрой, полученной от Стаса. «Но это же фальшивая!» - говорит она. Стас понимает, что его подставили, и пытается убежать.

К счастью, полицейские дежурят неподалеку. Они немедленно бросаются в погоню, и после недолгого преследования хватают его и надевают на него наручники. Теперь Анна и Алекс могут вздохнуть с облегчением.

За свою помощь Анна и Алекс получают награду от Европейского центрального банка.

Анна: *«Большое спасибо, но фальшивомонетчиков поймали не мы, а полиция.*

Мы только помогли им выйти на след.»

Алекс: *«Больше всего мы хотели помочь Филиппу, который попался на удочку Стаса Лисицкого. Стас теперь сидит в тюрьме, и поделом ему!»*

Когда церемония награждения заканчивается, Анна и Алекс вместе с Филиппом осматривают выставку банкнот и монет евро, организованную Европейским центральным банком.

Филипп: *«Спасибо вам, ребята! Вы настоящие друзья. Я слышал, что Стас Лисицкий во всём признался и что подпольная мастерская, где делали фальшивые купюры, теперь прекратила работу.»*

Анна: *«Здорово! Вот это новость! Я напишу об этом заметку для школьного журнала.»*

Алекс: *«Но вообще-то, Филипп, ты уж очень по-дурачки влип в это дело. Ведь совсем нетрудно отличить фальшивую евробанкноту от настоящей. И к тому же, как можно было так слепо поверить этому Стасу Лисицкому? Знакомство по интернету - дело опасное. Это же всем известно!»*

Анна: *«Да ладно тебе, Алекс. Всякий может совершить ошибку.»*

Филипп: *«Ну да. Я теперь крепко усвоил, что иметь дело с фальшивыми деньгами противозаконно, да еще и опасно!»*

Прочитав все, что было написано на стендах выставки про евробанкноты, Анна говорит: «Смотрите! И правда очень легко отличить настоящую банкноту евро от фальшивой. Надо просто проверить все её защитные свойства, и тогда не ошибёшься! Сначала надо пощупать бумагу. Она должна быть хрустящая, и не везде одинаковой толщины. Потом нужно проверить водяной знак и голограмму.»

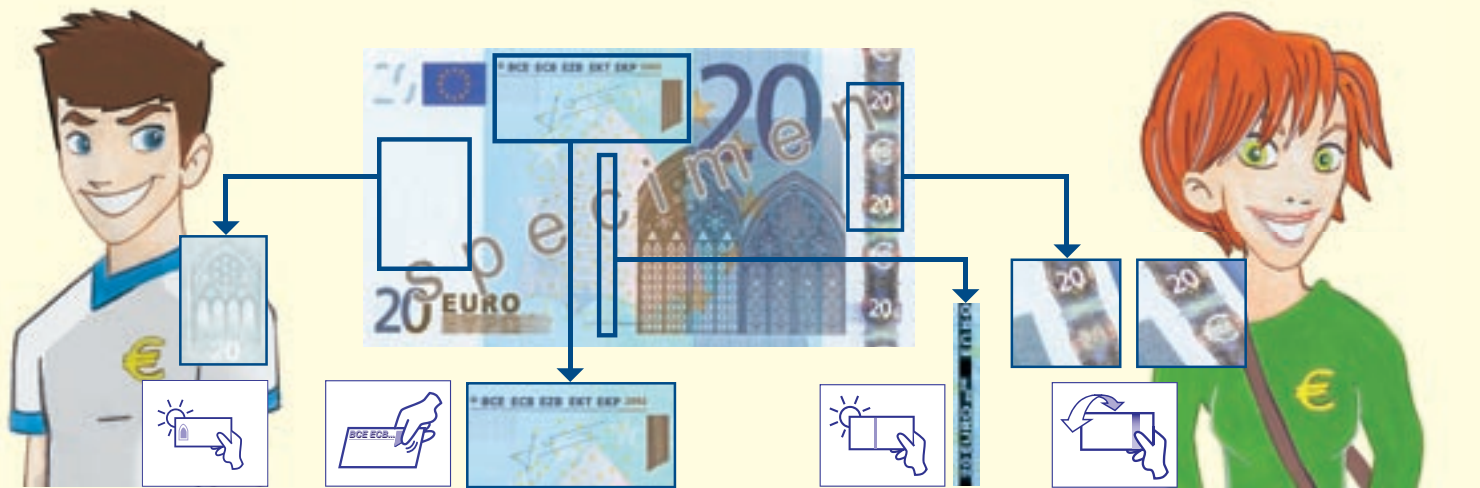
Алекс: «Анна, прекрати умничать! Ты говоришь так, как будто мы все тут специалисты. Ты можешь объяснить простыми человеческими словами? Зачем ты смотрела купюру Стаса Лисицкого на просвет и как ты при этом поняла, что она фальшивая?»

Анна: «Это я проверяла водяной знак. Водяные знаки на белом поле банкноты используются с незапамятных времён. Вот, посмотри сам. Когда смотришь на просвет, видно размытое изображение, похожее на основной рисунок на банкноте, и цифры - её достоинство в евро. Ну например, если посмотреть против света на пятидесятиевровую бумажку, то видно рисунок окна в стиле эпохи Возрождения и цифры 50.»

Филипп: «Круто! Ты как настоящий сыщик! Только про какое ты там возрождение говоришь?»

Анна: «Простите, я забыла сказать, что каждая из семи банкнот евро разного достоинства иллюстрирует один из стилей европейской архитектуры от древних времен до наших дней.»

Алекс и Филипп: «Ну ты даёшь!»

Водяной знак

На просвет видно «теневое» изображение и цифры.

Качество бумаги на ощупь

Бумага на ощупь жесткая, хрустящая и в разных местах разной толщины.

Защитная нить

На просвет видна тёмная полоса.

Голограмма

При наклоне видны цифры достоинства банкноты, а также символ «€» или рисунок окна.

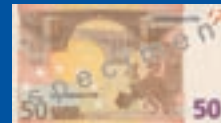
Анна: «Да ладно вам! Проверять эти купюры проще простого. Смотришь на основной рисунок на бумажке и сверяешь, повторяется ли тот же самый рисунок на водяном знаке.»

Алекс: «А что там насчёт голограммы?»

Анна: «Ты заметил, что вот здесь на купюре такое серебристое, блестящее место? Это и есть голограмма. Попробуй повертеть ее туда-сюда. Да нет, не так, не размахивай ею со всей силы, просто слегка наклони. Видишь, как меняется картинка: то знак «€», то цифры.»

Филипп: «Ага, вижу! Ну теперь-то, после этого приключения, я буду внимательнее смотреть на евробанкноты. Это ведь совсем не трудно!»

Благодарности: В сочинении сюжета этой книжки принимали участие сотрудники и учащиеся французского отделения Европейской школы города Франкфурта (SF1, 2007-2008 учебный год). Мы хотим сказать огромное спасибо всем ученикам за то, что проявили творческий подход и за то, что помогли нашим героям заговорить на своём языке. Мы выражаем также благодарность преподавателям и администрации школы, которые своей поддержкой помогли нам организовать новое приключение для наших героев, Анны и Алекса.

Yesimārk
Watermark
Ūdenszīme
Vandens ženklas

Pangātāhe paber
Feel of the paper
Papīra pārbaude
ar tausti
Papierius

Turvanit
Security thread
Pretviltošanas
josla
Apsauginis siūlelis

Hologramm
Hologram
Hologramma
Holograma

Mutuva vārviņa
nimiväärtus
Colour-changing number
Krāsu maiņas
efekts
Spalvā keižiantis
skaičius

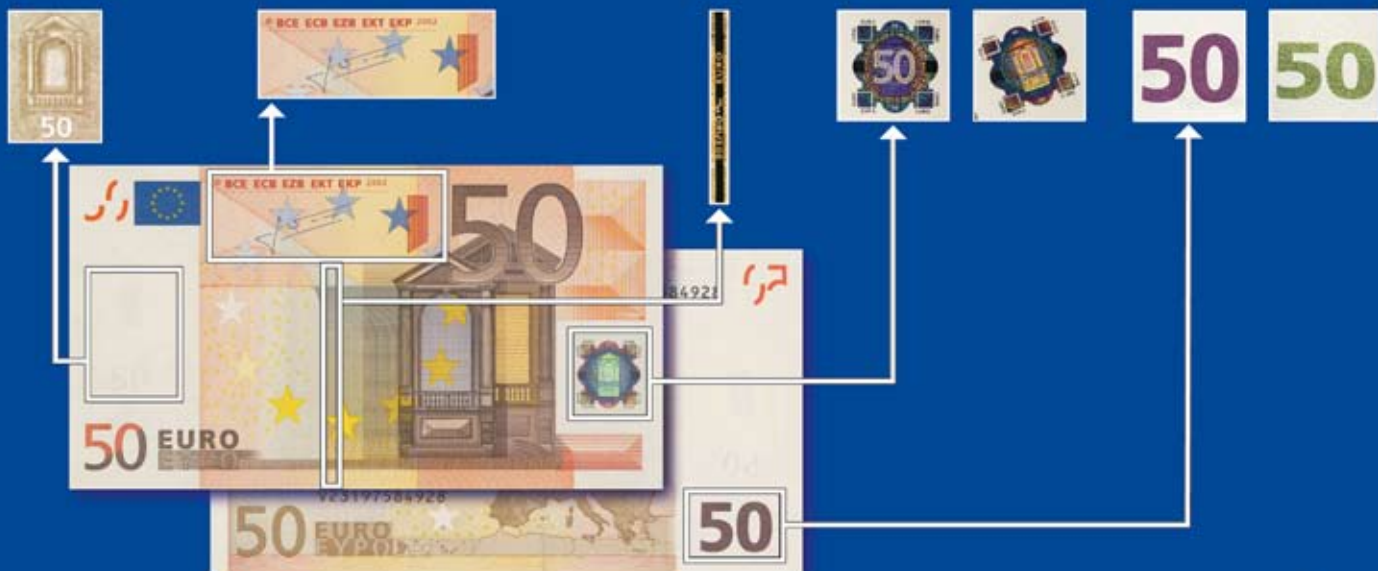
Вогняной знак

Бумага банкноты

Защитная нить

Голограмма

Цифра, меняющая цвет

www.euro.ecb.eu

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА
BANCO CENTRAL EUROPEO
EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA
DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK
EUROPÄISCHE ZENTRALBANK
Є В Р О П А К Е С К А Н К
EVROPAIKI KENTRIKH TRAPEZA
EUROPEAN CENTRAL BANK

BANQUE CENTRALE EUROPÉENNE
BANK CENHŅAIS EDRPACH
BANCA CENTRALE EUROPEA
SIROPAS CENTRĀLĀ BANKA
EUROPOS CENTRINIS BANKAS
EVROPAI KĖZPONTI BANK
BANK ĆENTRALI EWROPEW

EVROPESKI CENTRALNI BANK
EVROPEISKI BANK CENTRALNY
BANCO CENTRAL EUROPEU
BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ
EVROPSKA CENTRĀLNĀ BANKA
EVROPSKA CENTRALNA BANKA
EVROOPAN KESKUSPANKKI
EVROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROSYSTEM